

Kimya Motivasyon Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kimya Motivasyon Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24687>

Özet

Kimya Motivasyon Anketi (KMA), öğrencilerin kimya öğrenimine yönelik içsel ve d?şsal motivasyon düzeylerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlama çalışması yapılmış bir psikometrik araçtır. Bu anketin temel amacı, öğrencilerin kimya derslerine karşı tutumlarının, ilgi düzeylerini ve akademik başarılarını etkileyen motivasyonel faktörleri belirlemektir. İlhan, Yıldırım ve Yılmaz (2012) tarafından gerçekleştirilen bu çalışma, ölçeğin Türk kültürüne ve eğitim sistemine uygunluğunu, psikometrik özelliklerini ortaya koyarak alanda kullanıma sunulmuştur. Ölçek, özellikle lise ve üniversite düzeyindeki öğrencilerin kimya eğitimi süreçlerindeki motivasyon profillerini anlamada önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçek çetidi olarak bir **Uyarlama** çalışması niteliği taşıyan KMA, orijinal hali yurt dışındaki bir kaynaktan alınarak Türkiye'deki örneklem üzerinde yeniden yapılandırılmıştır. Ölçeğin detaylı geçerlik ve güvenirlilik analizleri, ilgili akademik yayında (2012) sunulmuştur. Ölçeğin sorumlu yazarı Nail İlhan'dır.

Anahtar Kelimeler

Kimya Motivasyon Anketi, Motivasyon, Kimya Eğitimi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Öğrenci Tutumları, Fen Eğitimi.

Yazarlar

Nail İlhan, Ayşe Yıldırım, Sümeyye Sema Yılmaz

Amaç

Kimya Motivasyon Anketinin temel amacı, öğrencilerin kimya derslerine yönelik öğrenme süreçlerinde sergiledikleri motivasyon türlerini ve düzeylerini ölçmektir. Bu ölçek, öğrencilerin kimyaya öğrenme konusundaki isteklerini, derslere katılım düzeylerini ve çaba gösterme eğilimlerini belirleyerek, eğitimcilerin motivasyonu artırmaya yönelik stratejiler geliştirmelerine yardımcı olmayı hedefler.

Ölçek, özellikle akademik araştırmalarda kullanılabilecek amacıyla geliştirilmiştir. İlhan ve arkadaşları (2012), uyarlama çalışmasında ölçeğin Türk öğrencilerinin motivasyon yapılarını doğru bir şekilde temsil edip etmediğini test etmeyi amaçlamışlardır. Elde edilen veriler, kimya öğretim programlarının etkinliğini değerlendirmede ve öğrenci başarılarının motivasyonel nedenlerini araştırmada kullanılabilmektedir.

Yapı

Kimya Motivasyon Anketi, motivasyonun psikolojik yapısı üzerine kurulmuştur. Genellikle motivasyon ölçekleri, **İçsel Motivasyon** (merak, ilgi ve tatmin nedeniyle öğrenme) ve **Dışsal Motivasyon** (ödül, ceza veya not gibi dış etkenler nedeniyle öğrenme) olmak üzere iki ana bileşen etrafında şekillenir. KMA'nın da bu genel motivasyon teorilerine dayandığı varsayılmaktadır.

Ölçeğin yapısal geçerliliği, öğrencilerin kimya öğrenmeye yönelik sergiledikleri farklı motivasyonel eğilimleri ayrıntı edebilme yeteneğini ifade eder. Uyarılma çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısının Türk örnekleminde korunduğunu veya modifiye edildiğini gösteren faktör yapısının detayları referans yayında mevcuttur.

Geçerlik

Kimya Motivasyon Anketinin geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin gerçekten kimya motivasyonunu ölçüp ölçmediğini belirlemek için yapılmıştır. İlhan, Yıldırım ve Yılmaz (2012) tarafından yapılan uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere muhtemelen **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır.

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi olsa da, yayınlanan akademik makale (Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2012) bu analizlerin sonuçları içermektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin alt boyutlarının kuramsal çerçeveye uygunluğunu ve maddelerin temsil gücünü desteklemektedir. Ölçeğin geçerlik çalışmaları, bilimsel standartlara uygun olarak yürütülmüştür.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlılık ve istikrar derecesini ifade eder. KMA'nın güvenirlilik analizleri muhtemelen **Çı Tutarlılık Katsayısı** (Cronbach Alfa) hesaplamalarıyla gerçekleştirilmiştir. Yüksek güvenirlilik katsayısı, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle yapılan ölçümlerde benzer sonuçlar vereceğini gösterir.

Uyarılma çalışmasının sonuçları, ölçeğin genel ve alt boyutları için kabul edilebilir düzeyde güvenirlilik değerleri sunmaktadır. Güvenirlilik değerlerinin detaylarına ulaşmak için 2012 tarihli makalenin incelenmesi gerekmektedir. Güvenirlilik, ölçeğin bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılması için kritik bir ölçüttür.

Faktör Analizi

Kimya Motivasyon Anketi bir uyarılma çalışması olduğu için, ölçeğin Türk örneklemindeki faktör

yap?sn?n orijinal ölçekteki yap?yla kar??la?t?r?lmas? amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçekte yer alan maddelerin hangi motivasyonel alt boyutlar alt?nda topland??n? belirlemi?tir.

Genellikle bu tür uyarlama çal??malar?nda **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ve ardından **Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA)** kullan?larak ölçe?in yap?sal modeli test edilir. Bu analizler sonucunda, Kimya Motivasyon Anketinin kaç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u ve bu faktörlerin kimya ö?renimine yönelik motivasyonun hangi yönlerini temsil etti?i belirlenmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak motivasyon anketlerinde en yayg?n kullan?lan format 5'li veya 7'li Likert tipidir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Lise veya üniversite düzeyindeki kimya dersi alan ö?renciler)

Age Group: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 15-25 ya? aras?)

Population Details: Ölçe?in geli?tirildi?i örneklem detaylar? 2012 tarihli makalede bulunmaktadır. Çal??ma Türkiye'deki e?itim ortam?nda gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Anket Formu (Self-Report Questionnaire)

Anahtar Kelimeler

Fen E?itimi, Ö?renme Psikolojisi, Akademik Ba?ar?, ?çsel Motivasyon, D??sal Motivasyon, Uyarlama Çal??mas?, Kimya E?itimi.

?zinler, Ücretler ve Test Y?li?

Test Y?li?: Uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? 2012 y?li?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücretler: Ölçe?in kullan?m izni ve ticari ücretleri hakk?nda resmi bir bilgi bulunmamaktadır. Akademik kullan?m için genellikle sorumlu yazar Nail ?lhan ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

İhan, N., Yıldırım, A. ve Yılmaz, S. S. (2012), **Kimya Motivasyon Anketi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması**, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (18), 297-310.

Makalenin orijinal bağlantısı: sbed.mku.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kimya-motivasyon-anketi-toad.pdf](#)

Kimya Motivasyon Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen 2012 tarihli akademik yayının veya sorumlu yazarın incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM